

Posudek na bakalářskou práci Moniky Monhartové „Možnosti harmonizace práce a rodiny z hlediska nastavení pilířů flexicurity v ČR“

PhDr. Hana Geissler

Katedra veřejné a sociální politiky, ISS FSV UK

Ústředním výzkumným problémem této práce jsou podmínky pro sladování pracovního a rodinného života, studentka přitom nazírá na zkoumaný jev perspektivou konceptu flexicurity. Nejenže je téma vysoce relevantní pro studovaný obor, v čem je ale tato bakalářská práce výjimečná, je vynikající propojení teoretického konceptu a praktického výzkumného problému.

Cíle práce jsou obsaženy v kapitole 2. Strukturace kapitoly (jeden odstavec) není velice přehledný a elegantní. Na str. 6 autorka udává, že vymezené cíle jsou tři, já sama vážám, kolik že jich vlastně je: *„Cílem bakalářské práce je zmapovat, jakým způsobem jsou v České republice nastaveny dva z pilířů flexicurity (numerická flexibilita a ochrana pracovních míst, ochrana zaměstnanosti podporující funkční flexibilitu), jak fungují v praxi, do jaké míry se existence tohoto konceptu promítá do oblasti harmonizace rodinných a pracovních rolí (z genderové perspektivy) a co by se případně dalo vylepšit. Dalším cílem práce je zhodnotit, jaký vliv mají současné rozsáhlé změny MPSV v oblasti sociální a rodinné politiky na postavení mužů a žen na trhu práce a na možnost harmonizace rodinných a pracovních rolí a zda existuje genderová rovnost v přístupu k různým opatřením politiky zaměstnanosti souvisejících s konceptem flexicurity“* (str. 3). Na str. 6 také autorka odkazuje na své výzkumné otázky, ty však v práci chybí.

Jasně vymezení cílů a výzkumných otázek lze označit za slabinu této práce, ač práce svými závěry ve své podstatě naplňuje její směřování vymezené v kap. 2. Vymezení cílů by ale mohlo být jednodušší a obecnější (viz např. Veselý 2011: 28-37 In Nekola, Geissler, Mouralová 2011 viz bibliografie bakalářské práce), text v kap. 2 se naopak nabízí na přeformulování ve více konkrétních výzkumných otázkách.

Teoretická a analytická východiska obsahuje kapitola 4. Jejich výběr je vzhledem k výzkumnému problému zdařilý, zpracování této kapitoly je přitom provázáno s výzkumným problémem a podporuje naplnění cílů práce.

Kapitola 3 popisuje metodologický přístup – studentka zvolila kombinaci studia dokumentů a vlastního kvalitativního výzkumu metodou polostrukturovaných expertních rozhovorů. Sběr a analýza primárních dat byly provedeny metodologicky čistě. Vyzdvihnout lze zejména skutečnost, že oslovené osoby jsou skutečně v českém prostředí experty na danou problematiku a jejich výběr zahrnoval zástupce všech významných aktérů. Jako zvědavý čtenář bych uvítala, kdyby byl scénář rozhovorů součástí příloh práce.

Kapitola 5 – Harmonizace práce a rodiny a koncept flexicurity v ČR – je založena na studiu dokumentů. Text je na vysoké odborné úrovni, autorka prokázala, že se orientuje v problematice trhu práce, flexibilních formách práce a otázce sladování rodinného a pracovního života a dobře rozumí konceptu flexicurity. K výzkumnému problému studentka přistupuje plasticky, což činí text zajímavý. Vytknout lze ale to, že příliš spoléhá na výroky a údaje citovaných autorů a nehledá nejnovější statistiky u primárního zdroje (např. CSZO, MPSV aj.), často se odkazuje na relativně staré zdroje a neověřuje aktuální stav (např. kap. 5.5.8 o aktivní politice zaměstnanosti je velice neaktuální), nehledá datové doložení

citovaných výroků (např. „*Dalšího vzdělávání se účastní málo dospělých*“ (str. 29) – Kolik je málo? „*Častým tématem vyjednávání jsou například úpravy pracovní doby, nebo podmínky práce mimo pracoviště (homeworking) nebo práce na dálku (teleworking)*“ (str. 23) – Dle dat z šetření ISSP MPSV ale vyplývá, že kolektivní smlouvy v podnicích v ČR tyto témata prakticky neobsahují.)

Kapitola 6 je tvořena analýzou rozhovorů s experty, přináší podnětné postřehy a pěkně doplňuje kapitolu 5. Snad jen u formulace „*opatření vycházející z principu flexicurity*„ (název kap. 6.4 viz str. 37) bych byla opatrnější: domnívám se, že opatření politik spíše mohou vést k naplnění ideálu principu flexicurity než z něj vycházet.

Práce je napsána kultivovaným a čtivým jazykem. Chválit autorku lze také za práci se zdroji a literaturou. Text však ruší relativně časté chyby ve formátování (zarovnání na str. 3, chybné rozdělení odstavců na str. 2, 3, 7, 8, 9, 13, 14, 15), gramatické chyby (např. „*firemní školky by měli*“ (str. 18), „*hlavními čtyři zásady (...) jsou*“ (str.19), „*ženy je*“ (str. 21), a překlepy (např. „*formě*“ místo firmě (str. 18), „*jejich negativná dopady*“ (str. 23)). Pro účel oslovení cizojazyčného čtenáře by bylo vhodné v anglickém abstraktu přeložit název práce i českých institucí do angličtiny.

I přes zmíněné nedostatky je tato bakalářská práce velice zdařilá. Je ucelená a vyvážená, její sestavení logicky sleduje naplnění stanovených cílů. Je napsána na dobré odborné úrovni a její závěry přináší nové poznání. Velmi precizně byl proveden i vlastní výzkum. **Bakalářskou práci proto doporučuji přijmout k obhajobě a navrhuji hodnotit výborně.**

Otázky k obhajobě:

1. Pokuste se o jasnější vymezení cílů Vaší bakalářské práce (viz odkaz na literaturu) a ke každému cíli přiřadit několik výzkumných otázek, na které práce odpověděla a které jsou již implicitně obsaženy v kap. 2.
2. V textu několikrát zmiňujete, že koncept flexicurity, který je inspirován zejména praxí v Dánsku, není zcela přenositelný do všech zemí. Nakolik je Vašeho názoru uplatnitelný v ČR? Jak by z něj ČR mohla profitovat a jaké jeho části jsou do českého kontextu nepřenositelné?
3. Představte si, že jste v roli odborníka na politiku zaměstnanosti a sociální zabezpečení. Doporučte několik konkrétních opatření - jak ze skupiny těch, které podporují flexibilitu, tak i těch podporujících jistotu - tak, aby jejich kombinace vedla v ČR k (lepšímu) naplnění principu flexicurity u cílové skupiny ženy v produktivním věku.

Hana Geissler

V Praze, dne 11. 6. 2012